

Virka- ja työvapaan myöntämisperiaatteet

Ohjeessa käsitellään sekä palkallisen että palkattoman virka- ja työvapaan myöntämisen periaatteita. Ohje koskee kaikkia kaupungin palveluksessa olevia. Opettajien kohdalla tätä ohjetta sovelletaan kuitenkin vain niiltä osin kuin heitä koskevista laeista ja sopimusmääräyksistä tai erikseen annetuista ohjeista ei muuta johdu. Kaikki tähän liittyvät ohjeet tulee käsitellä pääluottamusmiesten kanssa pääsopimuksen mukaisesti.

Tarvittaessa harkinnanvaraisesta työ- tai virkavapaasta tehdään toimitelimen tai viranhaltijan päätös. Tällöin vapaa tulee anoa kirjallisesti.

Seuraavista virka- ja työvapaista on annettu erilliset ohjeet tai noudatetaan työehtosopimuksia:

Sairaus- ja työtaturmapoissaolot, vuosilomat, perhevapaat ja opintovapaa ja merkkipäivän johdosta annettavat vapaat

1. Palkalliset virka- ja työvapaat

1.1 Yleistä

Palkallista virka- tai työvapaata saa myöntää vain

- lakien sekä virka- ja työehtosopimusten edellyttämässä tapauksissa niissä mainittujen edellytysten täytyessä tai ohjeissa mainituissa tapauksissa.

1.2 Virka- ja työehtosopimukseen perustuvat muut virka- ja työvapaat

(KVTES V luvun 11 §:n 1 ja 2 mom., TTES 67 ja 68 §)

Palkallisia vapaapäiviä ovat työpäiväksi sattuvat

- oma vihkipäivä, parisuhteen rekisteröimispäivä
- aviopuolison, vanhemman, lapsen, veljen tai sisaren hautajaispäivä (siunauspäivä), sekä
- asevelvollisuuslain mukainen kutsuntapäivä
- syntymäpäivät 50- ja 60- vuotispäivät ovat palkallisia. Lisäksi Naantalin palkitsemis- ja muistamisohjeen mukaisesti, palkallisen vapaan voi siirtää sen osuessa viikonlopulle tai opettajan kesäkeskeytyksen ajalle. Näistä päivistä saa myös ylimääräisen vapaapäivän, jos ei valitse lahjakorttia.

Muiden vapaiden osalta palkallinen vapaa on mahdollista saada ainoastaan kyseiseksi päiväksi eikä vapaata voida myöntää esimerkiksi matkapäiviksi. Vapaapäiväksi sattuvat tai vuosiloma-aikaan ajoittuvat edellä mainitut päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaa vapaapäivää muuna ajankohtana.

Uurnanlaskutilaisuus ei oikeuta palkalliseen vapaapäivään, mutta sitä varten voidaan myöntää esimerkiksi palkatonta virka- tai työvapaata tai vuosilomaa.

Reservin kertausharjoituksiin tai lain nojalla väestönsuojelukoulutukseen määrätulle maksetaan kyseiseltä ajalta varsinainen palkka vähennettynä reserviläispalkan tai vastaavan korvauksen määrällä.

Valmiusharjoituksiin osallistuminen, kun se kuuluu työtehtäviin tai edustaa Naantalin kaupunkia, on se palkallista työaikaa.

Vapaaehtoiisiin kertausharjoituksiin osallistuville ei myönnetä palkallista virka- tai työvapaata.

1.3 Kunnallisten toimielinten kokouksiin yms. osallistuminen

Toimielinten kokouksiin osallistumisen ajalta palkkaetuja voidaan myöntää, jos

- kysymyksessä on Naantalin kaupungin toimielin.
- hakija osallistuu toimielimen kokoukseen tms. luottamushenkilönä ja
- luottamushenkilöllä olisi oikeus ansionmenetyksen korvaukseen luottamustointen ja viranhaltijoiden palkkio- ja matkustussäännön perusteella.

Naantalin kaupunginvaltuuston valitsevat vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajat, jäsenet ja heidän varamiehensä ovat myös tämän kohdan tarkoittamia luottamushenkilöitä. Sitä vastoin käräjäoikeuksien lautamiehet eivät ole tällaisia luottamushenkilöitä.

Jos kysymyksessä on valtion luottamushenkilöelin, kuten kutsuntalautakunta, sosiaalivakuutustoimikunta tai verolautakunta, taikka muun kunnan tai yhteisön luottamushenkilöelin, palkkaetuja ei myönnetä.

Jos palkallisen virka- tai työvapaan edellytykset eivät täyty, sovelletaan kunnallisen luottamustoimen hoitamiseen kuntalain 82 §:ssä ja luottamushenkilöiden palkkiosäännössä mainittuja perusteita ja valtion luottamustoimen hoitamiseen valtionhallinnon säännöksiä ja määräyksiä.

Tällöin henkilön tulee hakea palkatonta virka- tai työvapaata ja esittää mahdolliset ansionmenetykskorvaus- yms. vaatimuksensa asianomaiselle toimielimelle. Myös osapäivän palkattoman virka- tai työvapaan hakeminen on mahdollista.

Jos sijaista ei tarvita ja luottamustoimen hoitaminen kestää lyhyen ajan, tulisi henkilön yhdessä esihenkilön kanssa sopia joustavien työaikajärjestelyjen käytöstä.

1.4 Pääsopijajärjestöjen kokoukset

Kunnallisiin virka- ja työehtosopimukseen osallisten pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten KVTES:n V luvun 11 §:n 3 momentin soveltamisohjeessa mainittuihin edustajiston kokouksiin osallistumista varten myönnetään palkallista virka- tai työvapaata, jos kokouksessa käsitellään virka- ja työehtosopimusasioita.

Kokoukseen osallistujan on esitettävä tilaisuuden ohjelma sekä selvitys osallistumisoikeudestaan, esim. kokouskutsu ja selvitys asemastaan päättävässä elimessä.

2 Palkattomat virka- ja työvapaat

2.1 Yleistä

Jos henkilöllä ei ole lain tai virka- ja työehtosopimusten mukaista oikeutta virka- tai työvapaaseen, voidaan hänelle tietyissä tilanteissa myöntää harkinnanvaraista palkatonta virka- tai työvapaata. Palkattomasta virka- tai työvapaasta päätettäessä on otettava huomioon tästä ohjeesta ilmenevät linjaukset. Lisäksi harkinnassa on huomioitava mm. se, miten työtehtävät mahdollisen virka- tai työvapaan aikana voidaan järjestää.

Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevalle henkilölle virka- tai työvapaata ei voida myöntää pitemmäksi ajaksi kuin hänen viranhoitomääräyksensä tai työsopimuksensa on voimassa.

Harkinnanvaraista virkavapaata/työvapaata voidaan myöntää kalenterivuodessa enintään yksi kuukausi, jos palvelussuhde on kestänyt alle vuoden.

Palkatonta virka- ja työvapaata on haettava viimeistään kuukautta ennen aiottua vapaata, elleivät vapaan myöntäjä ja hakija asiasta muuta sovi.

Jos virka- tai työvapaata ei voida myöntää hakemuksen mukaisesti, hakemus hylätään taikka virka- tai työvapaa-aikaa muutetaan hakijan kirjallisella suostumuksella.

Myönnettyä virka- tai työvapaata muutetaan vain erittäin painavien perusteiden nojalla. Perusteeksi ei riitä esimerkiksi se, että hakija sairastuu virka- tai työvapaan aikana. Painavien perusteidenkaan osalta hakijalla ei ole ehdotonta oikeutta saada virka- tai työvapaa päätöstä kumotuksi (esteenä voi olla esim. annettu sijaisuusmääräys).

Jos työtehtävien hoidon kannalta on mahdollista, joustavia työaikoja voidaan käyttää vaihtoehtona osapäivän tai muutoin lyhytaikaisen virka- tai työvapaan myöntämiselle.

2.2. Talkoovapaa

Naantalin kaupungin palveluksessa olevalla henkilökunnalla on mahdollisuus palkattomaan talkoovapaaseen. Talkoovapaata voidaan myöntää, mikäli työjärjestelyt voidaan hoitaa palkkaamatta sijaista ja mikäli vapaan myöntäminen on muutoinkin yksikön toiminnan kannalta mahdollinen ja tarkoituksenmukainen.

Talkoovapaa merkitään ainoastaan työvuorosuunnitelman mukaisille työpäiville esim. maanantaista perjantaihin. Palkka peritään samoilta päiviltä.

Talkoovapaita voidaan pitää vuodessa enintään kaksi kertaa niin, ettei se vaikuta viikkovapaan palkkaa vähentävästi.

Talkoovapaata voi pitää enintään 10 päivää vuodessa.

2.3 Virka- tai työvapaa toisen viran tai tehtävän hoitamista varten

2.3.1 Naantalin kaupungin palvelus

Kaupunki tukee henkilöstön kehittymistä ja urakiertoa edistämällä muun muassa henkilöstön sisäistä liikkuvuutta.

Kaupungin toisen tehtävän perusteella haettu virka- tai työvapaa voidaan evätä vain perustellusta syystä. Tällöin epäämisen syy tulee mainita virka- tai työvapaapäätöksessä.

Siirryttäessä kaupungin sisällä tehtävästä toiseen tulee palvelussuhteen kesto ja koeaika -ohjeen mukaisesti harkita, onko koeaikaehto ylipäättään tarpeellinen.

Jos henkilö on otettu toiseen virkaan tai tehtävään pysyvään palvelussuhteeseen, johon on asetettu koeaika, virka- tai työvapaata myönnetään koeajaksi tai siihen saakka, kunnes palvelukseenottopäätös tulee lainvoimaiseksi.

2.3.2 Toisen työnantajan kuin Naantalin kaupungin palvelus

Jos henkilö siirtyy vakituiseen palvelussuhteeseen toiselle työnantajalle, virka- tai työvapaata ei ole tarkoituksenmukaista myöntää ilman painavia perusteita. Näin kaupunki voi aloittaa uuden vakituisen henkilön rekrytoinnin ilman aiheetonta viivytystä.

Toisen työnantajan palveluksessa työskentelemistä varten voidaan myöntää palkatonta virka- tai työvapaata vain silloin, kun kyseessä on määräaikainen palvelus ja muualla työskentelystä voidaan katsoa olevan olennaista hyötyä kaupungille.

Virka- ja työvapaata yllä mainituin perustein voidaan myöntää enintään yhden vuoden (12 kk) ajaksi.

2.3.3 Muu palvelus

Palkatonta virka- tai työvapaata myönnetään seuraavissa tapauksissa:

- kansanedustajana tai ministerinä toimimista varten
- hakijan tai hänen aviopuolisonsa EU:n virallisissa toimielimissä palvelemista varten (enintään viisi vuotta)
- YK-joukoissa palvelemista varten (enintään kolme vuotta)

2.3.4 Osittainen virkavapaa

Osittaista virkavapaata/työvapaata voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan, mikäli se ei aiheuta kohtuutonta haittaa toiminnan järjestämiselle. Osittainen virkavapaa tai työvapaa eläkejärjestelyjen yhteydessä myöntää enintään alimpaan eläkeikään asti.

2.4. Kuntoutukseen osallistuminen

Kelan järjestämä kuntoutus

Kelan järjestämään kuntoutukseen osallistuvalla myönnetään virka- tai työvapaata kuntoutuksen ajaksi ehdolla, että kysymyksessä on Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa mainittu. Vapaata myönnetään vain kuntoutuspäiviksi, joiden perusteena on Kelan korvauspäivät (esim. maanantai – lauantai).

Lain mukaisia kuntouksia ovat:

1. ammatillinen kuntoutus, lukuun ottamatta ammatillista koulutusta
2. vaativa lääkinnällinen kuntoutus
3. kuntoutuspsykoterapia tai
4. harkinnanvaraisena kuntoutuksena muu kuin 1 ja 2 kohdissa tarkoitettu ammatillinen tai lääkinnällinen kuntoutus.

2.5. Huippu-urheilijat, valmentajat ja erotuomarit

Huippu-urheilijoille, valmentajille ja erotuomareille voidaan myöntää palkatonta työ- tai virkavapaata.

2.6 Harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan alkaminen ja päättyminen

Harkinnanvarainen palkaton virka- tai työvapaa alkaa ensimmäisestä poissaloon sisältyvästä työpäivästä ja päättyy työhöntulopäivää edeltävänä päivänä, jolloin kaikki väliin jäävät vapaapäivät sisältyvät virka- tai työvapaaseen.

Mikäli virka- tai työvapaa on viisi työpäivää, myönnetään vapaa koko viikoksi eli seitsemäksi päiväksi. Alle viiden päivän virka- tai työvapaat anotaan tosiasiallisille päiville.

Huomioitahan, jos et ole anonut virka- tai työlomaa viikonlopuksi, sinut voidaan työn luonteesta johtuen kutsua töihin.

Esimerkkejä:

Työntekijä haluaa pitää työvapaata maanantaista perjantaihin. Lauantai ja sunnuntai ovat hänen vapaapäiviään. Työvapaa anotaan maanantaista sunnuntaihin.

Työntekijä haluaa pitää työvapaata maanantaista maanantaihin. Lauantai ja sunnuntai ovat hänen vapaapäiviään. Työvapaa anotaan maanantaista maanantaihin.

Työntekijä haluaa pitää työvapaata perjantaista seuraavan viikon perjantaihin. Virka- ja työvapaa anotaan perjantaista seuraavan viikon sunnuntaihin.

Harkinnanvaraisen palkattoman virka- tai työvapaan jatkoksi myönnettävä harkinnanvarainen virka- tai työvapaa alkaa kuitenkin vapaata välittömästi seuraavasta päivästä lukien riippumatta siitä, olisiko se hakijan työpäivä tai vapaapäivä, jos kokonaispoissaoloaikaan sisältyy yli neljä työpäivää.